

CESARET VE PROFESYONELLİĞİYLE ARAP MEDYASININ İKONU: ŞİRİN EBU AKİLE

BURÇ ERUYGUR

Araştırma Asistanı ORSAM

“

Şirin Ebu Akile, 11 Mayıs 2022'de işgal altındaki Batı Şeria'daki Cenin kentinde görevdeydi ve İsrail Savunma Kuvvetlerinin bir mülteci kampına düzenlediği baskınları takip ediyordu. Aynı gün içerisinde, görevi sırasında üzerinde "basın" yazan mavi bir ceket giydiği halde İsrail güçleri tarafından vurularak öldürülmüştür. Cinayetten kısa bir süre sonra Al-Jazeera, Şirin Ebu Akile'nin öldürülmesini bir cinayet ve iğrenç bir suç olarak nitelendirmiştir.

”

Medya, Filistin davası kapsamında Filistin halkının kendi devletleri ve öz toprakları için verdiği mücadelede ve bunun uluslararası topluma aktarılmasının önemli bir parçasıdır. Bununla birlikte, Gazze'de, Batı Şeria'da ve Kudüs'te şiddet, zorla tahliyeler, yasa dışı yerleşimlerin inşası ve çeşitli çatışmalar ortaya çıktıkça bölgede olup bitenleri aktarmada medyanın çok önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu minvalde,

gazetecilik, İsrail-Filistin çatışmasıyla ilgili yerel gelişmeleri haber yapmakta büyük zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Ayrıca gazeteciler bu gelişmeleri dış dünyaya aktarabilmek için hayati tehlike oluşturan durumlarla sıklıkla karşı karşıya kalmışlardır. Bu bağlamda, Filistin'deki gelişmeleri dünyaya sunan gazetecilerden biri, 25 yıldır Katar merkezli Al-Jazeera haber kanalında çalışan Şirin Ebu Akile olmuştur.

ŞİRİN EBU AKİLE KİMDİR?

3 Nisan 1971 tarihinde Kudüs'te doğan Şirin Ebu Akile, Beytüllahim şehrinde gelmiş Hristiyan bir ailenin çocuğuydu. Şirin Ebu Akile, ABD'de bir süreliğine ikamet etmiş olsa da anne tarafındaki yakınlarının New Jersey'de yaşamasından ötürü ABD vatandaşlığı elde etmiştir. Şirin Ebu Akile, önce Ürdün Bilim ve Teknoloji Üniversitesinde mimarlık okumuştur ancak bu mesleği sürdürmemeye karar vermiştir. Bunun yerine, Ürdün'deki Yermuk Üniversitesine geçiş yaparak buradan gazetecilik lisans

derecesi ile mezun olmuştur. Mimarlığı bırakıp gazeteciliğe geçişine ilerleyen zamanda açıklık getiren Şirin Ebu Akile, bir video röportajında kararını halka yakın olmak ve sesini dünyaya duyurmak adına yaptığını dile getirmiştir.

Şirin Ebu Akile, Ürdün'deki eğitimini tamamladıktan sonra Filistin'e dönerek yerel basında çalışmaya başlamıştır. Çalıştığı medya kuruluşları arasında Radio Monte Carlo ve Voice of Palestine gibi önde gelen kurumlar yer almaktadır. Buna ek olarak 1997 yılından önce Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı (UNRWA),

Amman Uydu Kanalı ve

MİFTAH kısaltımıyla

bilinen Küresel Diyalog

ve Demokrasinin

Teşviki İçin Filistin

Girişimi adlı kuruluş için de çalışmıştır.

Şirin Ebu Akile,

bahsi geçen kurumlarda deneyim kazandıktan sonra ilk saha muhabirlerinden biri olarak Al Jazeera'da gazeteci olarak çalışmaya başlamıştır. Bu süre zarfında Al Jazeera'nın Arapça bölümünde muhabir olarak ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda

Doğu Kudüs'te yaşayıp çalışan Şirin Ebu Akile, İkinci İntifada dâhil olmak üzere Filistin ile ilgili önemli olayları bu kurum adına rapor etmiştir. Ayrıca, bu süre zarfından İsrail siyasetindeki son gelişmeleri de izleyicilere ve okuyuculara aktarmıştır. Ancak İkinci İntifada süresince yaptığı çalışmalarla yerel anlamda ün kazanmıştır.

Bu çalışmalarında kazandığı imajla Şirin Ebu Akile, Gazze'deki sayısız çatışmalardan Eylül 2021'de Gilboa Hapishanesi'nden altı Filistinlinin kaçımasına kadar önemli olayları ele almıştır. Ayrıca, 2002'de Cenin'de meydana gelen çatışmaları ve 2006'da Lübnan'daki savaş da dâhil olmak üzere bölgesel haberleri de aktarmıştır.

AKİLE'NİN ÖLDÜRÜLMESİ VE TEPKİLER

Şirin Ebu Akile, 11 Mayıs 2022'de işgal altındaki Batı Şeria'daki Cenin kentinde görevdeydi ve İsrail Savunma Kuvvetlerinin bir mülteci kampına düzenlediği baskınları takip ediyordu. Aynı gün içerisinde, görevi sırasında üzerinde "basın" yazan mavi bir ceket giydiği halde İsrail güçleri tarafından vurularak öldürülmüştür. Cinayetten kısa bir süre sonra Al-Jazeera, Şirin Ebu Akile'nin öldürülmesini bir cinayet ve iğrenç bir suç olarak

nitelendirmiştir. Al-Jazeera, İsrail güçlerini kıdemli gazeteciyi canlı mühimmatla hedef almak ve onu soğukkanlılıkla öldürmekle suçlamıştır. Aynı gün içerisinde, İsrail Ordusu gazetecileri hedef aldığını yalanlamış ve onun ölümüyle ilgili ortak bir soruşturmanın açılmasını önermiştir. Bu teklif, 12 Mayıs 2022'de Ramallah'ta resmî bir cenaze töreni düzenleyen Filistin tarafından yapılan resmî bir açıklamada reddedilmiştir. Şirin Ebu Akile'nin cenaze töreni binlerce kişi tarafından takip edilirken, Cenin'den sonra Nablus ve Ramallah üzerinden son olarak defnedildiği Doğu Kudüs'e taşınmıştır. Bu süreç şiddetsiz geçmemiştir ve tören sırasında haber kuruluşları tarafından yayımlanan ve İsrail güçlerinin neden olduğu şiddet haberlerinin ortasında düzenlenmiştir. Şirin Ebu Akile, 13 Mayıs'ta son olarak Doğu Kudüs'te defnedilmiştir.

Şirin Ebu Akile'nin ölümü uluslararası kamuoyunda geniş yankı uyandırırken, ABD'nin İsrail Büyükelçisi, ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü ve ABD'nin Birleşmiş Milletler (BM) Büyükelçisi açıklamalar yapmıştır. Adı geçenlerin tümü, Şirin Ebu Akile'nin öldürülmesini basın özgürlüğüne bir darbe olarak nitelendirerek şiddetle kınamıştır ve ayrıca kapsamlı soruşturma yoluyla failerin sorumlu tutulması gerektiğini belirtmiştir. Kapsamlı bir soruşturmanın açılması, konuyla ilgili Avrupa Birliği tarafından yapılan bir açıklamada da işaret edilmiştir. Aynı gün, BM Filistin Özel Temsilcisi, cinayeti uluslararası insan hukukunun bir ihlali olarak nite-

lendirmiştir. Türkiye, Katar, Mısır, Çin, İran ve Güney Afrika gibi diğer ülkeler de cinayeti kınayan açıklamalar yayımlamıştır. Olay ayrıca Sınır Tanımayan Gazeteciler, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu, Uluslararası Af Örgütü ve bunun gibi sivil toplum kuruluşları tarafından şiddetle kınanmıştır. Filistin, İsrail Savunma Kuvvetlerinin Şirin Ebu Akile'yi "doğrudan ve kasten" hedef aldığı sonucuna vararak ABD yönetimine ilettiği soruşturma tamamlarken, diğer ülkeler ve örgütlerin Uluslararası Ceza Mahkemesine şikâyette bulunmuştur.

ŞİRİN EBU AKİLE'NİN MİRASI

Şirin Ebu Akile'nin kariyeri birçok Filistinli ve Arap gazeteciye basında yer alma konusunda ilham vermiştir. Arap medyasında ikonik isim hâline gelen Şirin Ebu Akile, yerel halk tarafından sevilen ve tanınan bir isim olarak hatırlanmış, cesareti ve profesyonelliğiyle meslektaşlarının takdirini toplamıştır. Filistinli izleyiciler için öneminin bir göstergesi olarak, naaşını taşıyan aracın Nablus'a doğru hareket ederken Batı Şeria sakinleri tarafından yolun kenarına çiçekler

yerleştirildiği gösterilebilir. Ayrıca, Ramallah şehrinin ana meydanında imajı yansıtılırken, sosyal medyada adı Filistinlilerin desteğiyle gündem olmuştur. Yas tutanlar Batı Şeria'daki Al-Jazeera ofislerini ve Doğu Kudüs'teki ailesinin evine de akın etmiştir.

Şirin Ebu Akile, gazetecilikte kadının rolünü gelenekselleştiren bir isim olarak kadınlara da bir ilham kaynağı ve rol modeli olarak görülmektedir. Bu anlamda, onunla ilgili önemli bir özelliğin, profesyonelliği ve sürekli olarak haberlerin olduğu yer olma konusundaki

kararlı tutumu olarak tanımlandığı çeşitli meslektaşları tarafından bahsedilmiştir. Diğer taraftan, Birleşmiş Milletler, Filistinli yayıncılar ve gazeteciler için yıllık eğitim programına onun adını verdiğini duyurmasıyla ismini ölümsüzleştirmiştir. Sonuç olarak Ortadoğu bölgesi gibi hâlihazırda baskı ve şiddet gibi pek çok faktörün etkili olduğu bir bölgede medya faaliyetlerini yürüten basın mensuplarına, Filistin gibi İsrail işgalindeki bir bölgeden bağımsız-tarafsız yayın anlayışı ile çalışmalarını yürüten Akile'nin mirası ilham kaynağı olmaya devam edecektir. ■